

ВАТАНПАРВАРЛИК, УНИНГ ИЛМИЙ ВА ИЖТИМОЙ АСОСЛАРИ

Джумабоев Жалолиддин Зайниддинович

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Малака ошириш институти

Жанговар тайёргарлик цикли ўқитувчиси

shokiralbekov@gmail.com

Аннотация: Ушбу мақола ватанпарварлик тушунчасини, унинг илмий ва ижтимоий асосларини ёритади. Ватанпарварлик инсон ва жамият учун муҳим қадрият бўлиб, унинг таърифи, манбалари ва ривожланиши таҳлил қилинади. Мақолада ватанпарварликнинг тарихий асослари, мустақиллик ҳаракатлари, маданий ва таълимий аҳамияти, шунингдек, замонавий глобализация ва ижтимоий медиа шароитидаги янги кўринишлари ҳақида маълумотлар берилган. Ватанпарварлик жамиятнинг барқарорлиги ва бирлиги учун муҳим эканлиги ва унинг шахсий ривожланишга ижобий таъсир кўрсатиши таъкидланади. Мақола, шунингдек, ватанпарварликни тарбиялаш ва тарғиб қилишда таълим муассасалари ва маданий мероснинг аҳамиятини кўрсатади.

Таянч сўзлар: ватанпарварлик, илмий асослар, қадрият, глобализация, меҳр, садоқат, жамият, маданий омил, таълим тарбия.

ПАТРИОТИЗМ, ЕГО НАУЧНЫЕ И СОЦИАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ

Джумабоев Жалолиддин Зайниддинович

Преподаватель цикла боевой подготовки

Институт повышения квалификации МВД Республики Узбекистан

shokiralbekov@gmail.com

Аннотация: В данной статье рассматривается понятие патриотизма, его научные и социальные основы. Патриотизм является важной ценностью для человека и общества, анализируются его определение, истоки и развитие. В статье представлена информация об исторических основах патриотизма, движениях за независимость, культурном и образовательном значении, а также о новых проявлениях в контексте современной глобализации и социальных сетей. Подчеркивается, что патриотизм важен для стабильности и единства общества и положительно влияет на развитие личности. В статье также показано значение образовательных учреждений и культурного наследия в воспитании и популяризации патриотизма.

Ключевые слова: патриотизм, научные основы, ценности, глобализация, любовь, лояльность, общество, культурный фактор, образование.

PATRIOTISM, ITS SCIENTIFIC AND SOCIAL FOUNDATIONS

Dzhumaboev Jaloliddin Zainiddinovich

Teacher of combat training cycleм Institute for Advanced Training of the
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan

shokiralbekov@gmail.com

Abstract: This article examines the concept of patriotism, its scientific and social foundations. Patriotism is an important value for man and society, its definition, origins and development are analyzed. The article presents information about the historical foundations of patriotism, independence movements, cultural

and educational significance, as well as new manifestations in the context of modern globalization and social networks. It is emphasized that patriotism is important for the stability and unity of society and has a positive impact on personal development. The article also shows the importance of educational institutions and cultural heritage in the education and popularization of patriotism.

Keywords: patriotism, scientific foundations, values, globalization, love, loyalty, society, cultural factor, education.

КИРИШ

Ватанпарварлик инсон ва жамиятнинг муҳим қадрияти ҳисобланади. Бу тушунча шахснинг ўз ватанига бўлган меҳри, садоқати ва хизмат қилишга тайёрлигини англатади. Илмий жиҳатдан ватанпарварликнинг негизларини ўрганиш, унинг ижтимоий, маданий ва психологик хусусиятларини тушуниш жуда муҳимдир. Лев Толстойнинг таъбири билан айтганда “Ватанпарварлик - ёлғиз ўз ватанига меҳр қўйишдан иборатгина эмас. Бу жуда катта ҳис... Бу - ватан билан ўзини бир бутун деб билиш, унинг яхши-ёмон кунларида асқатиш демақдир.”

АСОСИЙ ҚИСМ

Ватанпарварликнинг таърифи ва манбалари:

Ватанпарварлик - бу инсоннинг ўз ватанига бўлган меҳр-муҳаббати, унга садоқати ва хизмат қилишга тайёрлиги. Бу тушунча инсоннинг шахсий ҳис-туйғулари билан боғлиқ бўлиб, у жамиятнинг умумий қадриятларидан келиб чиқади.

Ватанпарварлик манбалари кўплаб омили билан белгиланади: Масалан:

- Тарихий омиллар: Инсонларнинг тарихий воқеалар ва тажрибалари ватанпарварликнинг шаклланишига катта таъсир кўрсатади.

- Маданий омиллар: Миллий маданият, анъаналар ва қадриятлар ватанпарварликни шакллантиради.

- Таълим ва тарбия: Оила, мактаб ва ижтимоий муҳит ватанпарварликни шакллантирувчи муҳим институтлардир.

Ватанпарварликнинг ижтимоий ва психологик аҳамияти:

Ватанпарварлик жамиятнинг барқарорлиги ва бирлиги учун муҳимдир. Ватанпарварлик жамиятнинг умумий кадриятлари ва мақсадлари атрофида бирлашишини таъминлайди. Бу, ўз навбатида, ижтимоий бирдамликни мустаҳкамлайди ва умумий манфаатлар йўлида ишлашга ундайди. Ватанпарварлик инсоннинг шахсий ривожланишига ҳам ижобий таъсир кўрсатади. У инсонга ўзини жамиятнинг муҳим бир қисми сифатида ҳис қилишга ёрдам беради, ўзлигини аниқлашга ва шахсий мақсадларини белгилашга ёрдамлашади.

Ватанпарварлик тушунчасини янада кенгроқ ёритиш мақсадида қуйидаги аспектларга эътибор қараташимиз даркор, жумладан:

Ватанпарварликни тарихий жиҳатдан ўрганиш унинг пайдо бўлиши ва ривожланишида муҳим роль ўйнаган омилларни аниқлашга ёрдам беради.

Мисол учун, ҳарбий қудрат ва миллий давлатчилик ғоялари антик даврда шаклланган бўлса, диний ва этник бирлик асосидаги ватанпарварлик ғоялари ўрта асрларда тараққий этган. Шунингдек, 19-20 асрларда миллий давлатлар пайдо бўлиши билан ватанпарварлик ғоялари кучайди ва аҳоли орасида кенг тарқалди.

Мустақилликка эришиш ва миллий мустақиллик ҳаракатлари ватанпарварликнинг муҳим омилидир. Бундай ҳаракатлар жамиятни ва миллатни бирлаштиришга ва миллий ғурурни оширишга хизмат қилади.

Ватанпарварликнинг маданий ва таълимий аҳамияти ҳам беқиёсдир. Маданият ватанпарварликни шакллантиришда муҳим роль ўйнайди. Маданий мерос, миллий урф-одатлар ва анъаналар орқали ватанпарварлик руҳи авлоддан-авлодга ўтиб келади. Миллий қаҳрамонлар, адабий асарлар ва санъат асарлари ҳам ватанпарварликни шакллантиришда катта аҳамиятга эга.

Шунингдек, таълим муассасаларида ватанпарварликни тарбиялашда муҳим муҳим аҳамият касб этади. Мактаблар, университетлар ва бошқа таълим муассасаларида ватанпарварликка бағишланган дарслар, тадбирлар ва маърузалар ўтказиш орқали ёшларда ватанга меҳр ва садоқат ҳисларини уйғотиш мумкин.

Шу билан бирга ҳозирги кундаги глобализация шароитида ватанпарварлик янги шаклларга кириши мумкин. Миллий қадриятларни сақлаб қолган ҳолда, халқаро муносабатларда ҳам ватанпарварликнинг аҳамиятини кўрсатиш муҳимдир. Глобализация ватанпарварликни янги қирралар билан бойитишга ёрдам беради. Шунингдек, ижтимоий медиа ватанпарварликни тарғиб қилишда ва унинг тарқалишида муҳим воситалардан бирига айланди. Интернет орқали миллий ғоялар ва қадриятларни кенг оммага етказиш мумкинлиги ҳеч кимга сир эмас.

ХУЛОСА

Ватанпарварлик замонавий жамият учун муҳим қадрият ҳисобланади. Унинг тарихий, маданий ва таълимий асосларини ўрганиш ва тарғиб қилиш орқали жамиятда ватанга бўлган меҳр ва садоқатни мустаҳкамлаш мумкин. Глобализация ва замонавий технологиялар ватанпарварликнинг янги кўринишларини шакллантиришга ёрдам беради, бу эса умумий жамият ривожига ижобий таъсир кўрсатади.

АДАБИЁТЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. // «Халқ сузи» газетаси, 23 декабрь 2017 йил.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз. - Т.: «Ўзбекистон», 2017.
3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 29 июнь кундаги “Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш

ишлари самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 267-сон қарори.

4. Кахрамонлар мангу яшайди. Ўзбекистон Республикаси ИИВ Бирлашган тахрияти кутубхонаси. - Т.: «Шарк» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси бош тахририяти, 2004.

5. Юлдашева Н.А., Рахимов М.М. Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш маънавий-маърифий уйғонишнинг асосий муаммоси сифатида //Современное образование// 2021.

6. Алиев А.О., Аликулов Х. Гуманистик мерос ва шахс маънавий камолоти. - Тошкент: Маънавият, 2006.

7. Атамурадова Р.Қ., Ш.Исомиддинова. Ўқувчиларда ватанпарварлик, миллий ғурур ва ифтихор туйғусини шакллантиришда тарихий илмий асарлардан фойдаланиш. 2020.

8. Alibekov D. “Sharq mutafakirlarining ta’lim-tarbiya borasidagi qarashlari.” //Музыка и искусства// 2021.

9. Аликулова М.М. Вояга етмаганлар орасида маънавий таҳдидларнинг олдини олишда ватанпарварлик ҳиссини шакллантириш //Современное образование// 2018.